

5 ÉVE HUNYT SULYOK GIZELLA, A LEGENDÁS HÍRŰ ÉNEK-ZENE- ÉS SZOLFÉZSTANÁR, KÖLTŐ

Sulyok Gizella (Budapest, 1930. június 2. - Budapest, 2016. szeptember 3.) a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola énektanárképzőjének elvégzése után 1955-65 között budapesti általános iskolákban volt ének-zenetanár, 1964-től két évtizeden keresztül pedig a Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola szolfézsstanára. Az 1950-es évek végén és az 1960-as évek elején kórusokat vezetett, az 1960-as évek végén és az 1970-es évek elején Japánból is jöttek hozzá szolfézs-korrepetícióra és a Kodály-koncepciót/metodikát tanulni: meghívásokat is kapott az ázsiai országba. Az 1970-es/80-as évek fordulóján országos szolfézs-szakfelügyelő is volt, továbbá hosszú éveken át a Parlando főmunkatársa is.

Sulyok Gizella igazolványképen és kalapban (1960-as évek közepe)
(Lendvay Judit és Millisits Endre) archívumából

I. VÁLOGATÁS SULYOK GIZELLA PARLANDÓBAN MEGJELENT ÍRÁSAIBÓL

HOGYAN HATÁROZHATJUK MEG A SZOLFÉZST ÉS FELADATAIT?

Zenei írás-olvasás, pontos ritmus, tiszta intonáció, belső hallásképzés, ugyanakkor személyiségfejlesztés audio-vizuális művészi eszközökkel.

A leghatékonyabb énekképzési forma, mert csoportos foglalkozás keretében egyéni fejlesztésre képes az alapfoktól az egyetemi fokig.

Önálló tárgy, saját tantervvel és órabeosztással, - de a tanár nem tévesztheti szem elől, hogy valamennyi növendéke hangszeres főtárgyra jár, csoportonként más-más összeállításban van jelen.

A csoportok életkora heterogén és hangszeres évfolyamuk is különböző, ráadásul más-más általános iskola növendékei.

A szolfézstanár csak akkor végezheti eredményesen sokrétű feladatát, ha órái megtervezésekor mindezeket az adottságokat figyelembe veszi.

Az órák menete napról-napra tartalmazzon ritmust, tiszta intonációt, hallás, - memória, - belső- hallásfejlesztést szolgáló gyakorlatokat.

Mind csoportos, mind egyéni foglalkozás közben: lapról éneklést, diktálás utáni írást, memorizálást, memorizálás utáni írást, hangköz felismerést, többszólamú hallást, hangszínhallást, és a többszólamú előadásra való készség fejlesztését szolgáló feladatok gyakorlásával.

Segíti a szolfézstanári munka hatékonyságát, ha megismerkedik a hangszeres gyerekek hangszeres kottáival és hangszeres osztályának követelményeivel. Ha lehetősége van rá, vegyen részt szolfézsnövendékei nyilvános hangszeres szereplésin, hogy megismerje a növendékei zenei fejlettségi szintjét és muzikalitását. Fontos, hogy a szolfézstanár rendszeres szakmai kapcsolatban legyen és folyamatosan konzultáljon növendékeiről azok hangszeres tanáraival.

Ne feledjük, a szolfézsnövendékek a mindennapi közegükből kiemelten, egymást és egymás iskoláit alig ismerve ülnek csoportot alkotva az órán!

A szolfézs audio - vizuális eszközei magukban foglalják a vokális és instrumentális zene teljes tárházát, kiváló eredménnyel alkalmazhatjuk akár zenehallgatás, akár egyéni kreativitás ösztönzésére.

A szolfézs mindezek mellett ritmikus mozgásra, táncra és képekben való kifejezésre is inspirál, ezáltal maradandó élményt nyújt a növendékeknek.

Éljünk a szolfézs személyiségformáló eszközeivel a zenei élmények által!

Tanítványaink szeretni fogják a tárgyat, és örömmel járnak szolfézs órára.

A SZOLFÉZSÓRÁK MENETE

Bevezető ének a jól ismert dalokból, lehetőleg állva, ritmuskísérettel.

Az előző órán tanultak felidézése.

Felismerés, memória, tiszta éneklés, ezekből ritmus és dallam fragmentek kiemelése, gyakorlása.

A fentiek felismerése, írása fejből, vagy diktálás után.

Új daltanulás hallás után

Olvasógyakorlatok példatárakból, tábláról csoportosan és egyénileg

Nem múlhat el óra anélkül, hogy akár egyetlen gyerek legyen, aki egyszer sem szerepelt egyénileg!

Ugyanakkor a közös munkában is kötelező mindenkinek részt venni!

A szolfézsórák másfél órás lankadatlan figyelmet és teljesítést követelnek tanártól és növendéktől egyaránt. Ez kemény feladat!

A tanárnak éreznie kell, mikor lankad a figyelmük / nyugtalankodás, szórakozottság stb. / kezd megjelenni. Ilyenkor fegyelmezés helyett munkafázist kell váltanunk és lehetőleg rövid szellőztetést is iktassunk be. Megmozgatni a csoportot, ha kevés a hely, legalább helyben járással, tapssal, ritmushangszerek alkalmazásával.

Lazítás közben mindvégig kézben kell tartani a csoport fegyelmét és időben áttérni a zenei írásra, olvasásra, mert különben könnyen kívánság - hangversenyt rendeznek, és a tanár kezéből átveszik az irányítást! Ilyenkor vetül fény a tanár és növendékei közötti kapcsolatra

Ha felfrissültek, jobb eredménnyel fogják az elmélyültséget kívánó csendes, nyugodt munkát folytatni, fegyelmezés nélkül.

Az óra utolsó szakaszában kerülhet sor az „örömzenélésre”, a kreatív együtt muzsikálásra, - lehetőleg a gyerekek saját hangszerjátékának bevonásával, - a többszólamúság gyakorlására, különféle hangszínek megfigyeltetésére, esetenként nyugodt zenehallgatásra és magasabb évfolyamokban zenei formák elemzésére.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS A SZOLFÉZS OKTATÁSÁHOZ

- Az elvégzendő feladatokat ne a tankönyv határozza meg, hanem a tanár!
- A tanárnak ismernie kell a végső célt, a nagy egységeken belül. Például az előképzőtől a harmadik osztály végéig elérendő valamennyi zenei képesség és tudás szintjéig. Az odáig vezető utat kell elosztani évfolyamokra.
- Az egyes évfolyamok végére ehhez szabjuk meg az összefoglaló anyagát.
- Mit jelent ez? Különbséget kell tenni lényeges és lényegtelen feladatok között. Idő hiányában mindig a fontos feladatokat végezzük el. Nem lényeges, melyik példatárból és milyen mennyiségben végzik el a kitűzött eredményt,

hanem az, hogy növendékeink az aktuális évfolyamban minden elérendő készséget sajátítsanak el, a tovább lépés érdekében.

- Az egyes órákon elvégzendő tananyagot elsősorban a csoport összetétele és tudásszintje határozza meg. A feladatok mennyisége és nehézségi foka ehhez igazodjon.
- A feladatok sorrendje legyen rugalmas, a tanulókhöz alkalmazkodó. Másfél óras órák közepe táján szellőztessük át a termet és végezzünk mozgás gyakorlatokat.

Ezzel a lazítással pótoljuk az óraközi szünetet és utána elmélyült foglalkozást iktassunk be. Tapasztalni fogjuk, hogy növendékeink figyelmesebbek lesznek és eredményesebben dolgoznak az óra végéig.

- Nem érdemes előre óravázlatot készíteni, mert megmerevíti a tanárt és minden áron keresztül akarja vinni a papírformát a gyerekeken. Óra végén ajánlatos felvázolni, mit sikerült elvégeznünk. Ez segít az ismétlésben és a tovább lépésben egyaránt.
- Minden körülmény között a növendékek természetes figyelmének felkeltése és óra végéig való ébren tartása legyen mérvadó. Ez teremtheti meg azt a harmonikus befogadó légkört, amelyben jó érzés tanulni és jó érzés tanítani.
- A tanár feladata a növendékekkel megszerettetni a zenét és elfogadtatni a tananyagot.
- A készségfejlesztés valamennyi ága kitartó türelmet, rengeteg gyakorlást követel és csakis akkor épül be a növendék tulajdonságaiba, ha élményszerű volt az óra.
- A szolfézsóra sokban különbözik az iskolai énekórától. Többek közt a szabad szerkezetében, valamint az óra elején kötelező osztályozó feleltetés elhagyásában.
- Ez azért lehetséges, mert minden egyes foglalkozáson, minden egyes tanulónak egyénileg is aktívan kell teljesítenie szóban, olvasásban, írásban, éneklésben stb. egyaránt.
- A tanár és csoportja között, ha nyugodt légkör uralkodik, sokkal fogékonyabb és eredményesebb a munka. Kölcsönös bizalom jellemzi az órákat és örömmel elvégzik a kevésbé kellemes, de hasznos feladatokat is. / Pl.: hangnévvel, kézzel éneklés /
- Tartsuk szem előtt, hogy a zenetanulás bizonyos adottságokat, meglévő képességeket feltételez, az eredmény nemcsak szándék, szorgalom kérdése. Időt, türelmet igényel.

- Soha ne figurázzuk ki a tehetségtelenséget vagy a hamis éneklést! Ne tőrjünk el ezt a tanítványainktól sem!
- Kizárólag pozitív példákkal illusztráljuk a helyes, elérendő utat! Szorgalmazzuk a minél több gyakorlást és ismerjük el a kevés eredményt is! Ne feledjük, a zeneiskolások zöme kedvtelésből tanul zenét, nincsenek szakmai ambícióik. A tanár legfőbb törekvése az legyen, hogy aki zenét tanul gyermekkorban, felnőttfejjel koncertlátogató közönség, vagy zenét pártoló hivatalnok stb. legyen!
- Nem vonatkozik ez a megállapítás a „B” kategóriás, tehát pályára készülő növendékre!
- Minden szolfézstanárnak tudatában kell lennie, hogy tanulói valamilyen hangszer főtárgyasai, ezért nem ő dönti el, kit akar tovább tanítani, nem rendelkezik a növendékek sorsa felett!
- Nincsenek retorzióra alkalmas eszközei és az osztályozást sem használhatja fenytésre! Ehelyett követendő jó példák bemutatásával, biztatással és elismerő szavakkal érjen célt!
- Támaszkodhat viszont a szorgalmas, ügyes tanulókra, bevonhatja őket a gyengébbek fejlesztésébe. Ezt azonban sosem szabad példálózással, a tehetségesebbek „sztárolásával” tennie!
- A szolfézstanárnak tudomásul kell vennie, hogy csoportja sohasem lesz egységes osztály! A heterogén összetétel nem kedvez az osztály-jelleg kialakulásának.

Ez is egyik fontos különbség az iskolai énekóra és a szolfézsa között.

- Az is ilyen különbség, hogy az igazolatlan hiányzások nem járnak fegyelmi eljárással! Egyetlen eszköze a hiányzások minimálisra csökkentésének, ha olyan vonzóvá tesszük a szolfézt, hogy veszteségnek érzi a gyerek, ha mulasztott.
- A szolfézstanárnak állandóan karban kell tartania nélkülözhetetlen hangszerét: a hangját! Ehhez nem árt időnként énekes szakembert igénybe venni! A rossz énektechnika és a napi több órás igénybevétel hamar megbosszulja magát. Kezdetben csak gyakori elfáradással, majd tartós rekedtséggel teszi munkaképtelenné az énektechnikailag képzetlen tanárt. Nem beszélve arról, hogy nem tud szép énekléssel példát mutatni növendékei előtt.

Rábeszéléssel nem lehet szép éneklést tanítani!

- A szolfézstanárok általában egymástól elszigetelten végzik a dolgukat. Érdeemes egymás óráin időnként baráti alapon hospitálni és a módszereket gyakorlat közben megfigyelni. Így hasznos tapasztalatokat gyűjthetünk mind a

követendő példákból, mind a hibákból. Évek tapasztalatszerzése kell ahhoz, hogy elérjük az egyéni, saját módszerünket! Nem árt összegyűjteni a negatív és sikeres tapasztalatokat egyaránt, mert könnyű saját hibáinkba újra meg újra visszaesni!

- Élvezetessé tehetjük a szolfézsórákat, ha úgy közelítünk a zenei feladatokhoz, mintha együtt fedeznénk fel a gyerekekkel! Rácsodálkozunk a szépségre. Ez az élmény megmarad életük végéig, rögzül a tudásuk a kiművelt készségekkel együtt.
- A szolfézstanárnak sok lehetősége van az órákon felhasználható példatárak gazdag kínálatából válogatni. Éljük vele! Tegyük minél változatosabbá a tananyagot! Módunkban áll elképzeléseinket kipróbálni, a készségfejlesztő feladatokat variálni.

Eközben sokat tanulunk magunk is, de önkontrollra is szükségünk van.

- Ne feledjük, hogy szolfézs növendékeinknek a hangszerükön zenei készségeik fejlettségét kell bizonyítaniuk és nem azt, milyen jól kézjeleznek, szolmizálnak, vagy hány népdalt tudnak kívülről! Ez persze nem jelenti azt, hogy a szolfézs a „hangszeroktatás szolgálólánya” – mint azt egyes körökben elutasító hangon hirdetik. Önálló zenei tárgy, sajátos vonásokkal és lehetőségekkel. Irányítsuk jókedvűen és rugalmas feladatválogatással a szolfézstanítást, tanítványainknak is örömet szerezve, - de közben soha se engedjük ki a kezünkől az óra irányítását!

Évek fáradságos munkájának jutalma a gyerekek csodálkozó, ragyogó szeme és sokoldalúan kibontakozó, egyre gazdagodó személyiségük.

Csak ezért érdemes!

(Parlando, 2007/2.)

II.

A PILLETÁNC-DALOSKÖNYV-TETRALÓGIA SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

A nagy barokk, bécsi klasszikus és romantikus mesterek zongorára írt régi táncainak gazdag anyagából (menüett, bourrée, sarabande, stb.) PILLETÁNC címmel négykötetes daloskönyv gyűjteményt válogattam össze az éneket-zenét tanulóifjúság életkori sajátosságait figyelembe véve.

Verseket írtam a hangszeres művekhez, ezáltal dalos átiratok keletkeztek. A zongoradarabok énekes változata segíti a régi európai műzene világával való azonosulást. A kortárs versek az adott korosztály érzelmi- esztétikai-gondolatvilágához szólnak, azt gazdagítják.

Mind a négy kötet részt vett és támogatást nyert az Oktatási Minisztérium által kiírt pályázatokon. (1993. PSZM, 1994. PSZM, 1997. KOMA, 1999. KOMA) A negyedik kötet jelenleg sajtó alatt van.

Az első három kötet a SULINET hálózaton (SDT – Sulinet Digitális Tudásbázis) teljes terjedelemben megtalálható:

Az évek során több ezer letöltés történt. Hézagpótló szerepet tölt be.

A PILLETÁNC 1998. óta alternatív tankönyvnek minősülő sorozat.

Mára a Daloskönyvek anyaga országosan szervesen beépült az általános és zenei általános iskolák énektanításába, a zeneiskolai szolfézsoktatás alsó és középfokán, valamint az ének-zenei gimnáziumok tananyagába, a magánének és zenetörténet órákon is haszonnal forgatják. Továbbá a felsőoktatás zenetanárképzőjében (Pécs), Szarvason pedig az Óvónőképzőben is tananyagként szerepel.

Valamennyi kötet ismertetése megjelent a szaklapok hasábjain (Parlando, Fejlesztő Pedagógia, Metronóm, Ének-Zene Tanítása stb.) Az átiratokat évek óta lelkes tanárok támogatják. Megyei pedagógus továbbképzők programján többször szerepeltek a gyűjtemények.

Az I-III. kötetek tanításához a tanárok maguk összeállították és megjelentették a módszertani ajánlást (Kovács Andrásné, Kárpáti Tünde).

[Sulyok Gizella: Pilletánc II. Kiegészítő daloskönyv Sulyok Gizella költeményeire az iskolai ének-zenetanításhoz, valamint szabadidős foglalkoztatáshoz serdülők számára \(pdf, 10 MB\)](#)

**PILLETÁNC
I.**

[< vissza a nyitóoldalra](#)

Kották,
dalszövegek

Dobbants hát!

Witthauer: Gavotte (a-moll)

Ó, mily szép volt!

Telemann: Gavotte (G-dúr)

Illatos a május

Purcell: Rigadoon (F-dúr)

Pázsit füvén

Krieger: Menüett (e-moll)

Ide várlak

Krieger: Bourrée (c-moll)

Édes-kedves
(Anyaköszöntő)

Türk: Gyermekdal (D-dúr)

Tündérialom

Purcell: Menüett (Á-dúr)

Rózsafelhők

Türk: Allegretto (G-dúr)

Fenyves erdők
rejtekeiben

Türk: Kis dal (B-dúr)

Hosszúlábú medve

Türk: Tréfácska (G-dúr)

Őszi táj

Schumann: Kis darab (G-dúr)

Csillagtalán éj

Purcell: Menuet (g-moll)

Emberséges életet!

Händel: Ária (á-moll)

Dudaszó

W. A. Mozart: Musette (C-dúr)

Nézd, suhog a sok

W. A. Mozart: Kontratánc (C-dúr)

Lobogjon a
gyertyaláng!

Beethoven: Német tánc (Esz-dúr, F-dúr)

Ébredő hajnal

Schubert: Écossaise (F-dúr, D-dúr)

Gyengéd kérelem

W. A. Mozart: Menuet (F-dúr)

Gyerünk, komám!

Schumann: Hazatérő vidám
földműves (F-dúr)

A FONTOSABB ZENEI KIFEJEZÉSEK:

Andante = lassan lépve

Allegretto = gyorsacskán

Moderato = mérsékelt gyorsasággal

Allegro = vidáman, gyorsan

Allegro non troppo = gyorsan, de nem nagyon sietve

Giocoso = játékosan, tréfásan

Dolce = kedvesen, édesen

Espressivo (espr.) = kifejezően

Crescendo (cresc.) = növekvő erővel

Legato = kötötten

Leggiero = könnyedén

Lento = lassan

Ritenuo (rit.) meglassított tempóban

Poco = nem nagyon

Piano (p) = halkan

Mezzoforte (mf) = középé erősen

Forte (f) = erősen, hangosan

Pe poco (poco e poco) = halkan és kissé lassítva

La 2-da volta, la secunda volta = ismétléskor, másodszorra

Oktáv = az alaphangtól számított 8. hang, neve megegyezik az alaphangéval

Nóna = az alaphangtól számított 9. hang

Decima = az alaphangtól számított 10. hang

Bourrée (fr.) = páros ütemű francia körtánc

Écossaise (fr.) = hármas ütemű, skót eredetű népi tánc

Gavotte (fr.) = kissé ünnepélyes jellegű francia tánc

Kontratánc (Kontratanz/német), Contredanse (fr.) = a XVIII. századtól vált népszerűvé. A bécsi klasszikus zeneszerzők sok népszerű kontratáncot írtak

Menuet (fr.) Menuett, Menüett (német), Minuetto (olasz) = régi francia eredetű udvari tánc. A régi európai műzeneirodalom legnépszerűbb és legelterjedtebb társas-tánca. 3/4-es ütemű.

Müsette, Musette (fr.) = népies jellegű, dudaszzerű hangzású tánc

Rigaudon = bourréval rokon ütemű páros francia tánc

A ZENESZERZŐK NÉVMUTATÓJA

BEETHOVEN, Ludwig van: német zeneszerző, a bécsi klasszikus zene óriása. (1770 Bonn, 1827 Bécs.)

HÄNDEL, Georg Friedrich: német zeneszerző, a barokk zene nagy mestere Bach mellett.

(1687 Halle, 1759 London.)

KRIEGER, Johann: német zeneszerző. Kora egyik legnagyobb orgonakomponistája.

(1652 Nürnberg, 11735 Zittau)

MOZART, Wolfgang Amadeus: A XVIII. sz. másik nagy bécsi klasszikusa, minden idők legnagyobb zenei lángelméje.

(1756 Salzburg, 1791 Bécs.)

Purcell, Henry: angol zeneszerző, a XVII. századi angol zene kiemelkedő mestere.

(1659, 1695 Westminster.)

SCHUBERT, Franz: osztrák zeneszerző, a XIX. század egyik legkiválóbb zeneköltője.

(1797 Bécs. 1828 Bécs.)

SCHUMANN, Robert: német zeneszerző, a XIX. századi zenei romantika egyik legnagyobb mestere.

(1810 Zwickau, 1856 Eindenich.)

TELEMANN, Georg Philipp: német zeneszerző.

(1681 Magdeburg, 1767 Hamburg.)

TÜRK, Daniel Gottlob: német zeneszerző.

(1759, 1813.)

WITTHAUER, J. G.: német zeneszerző.

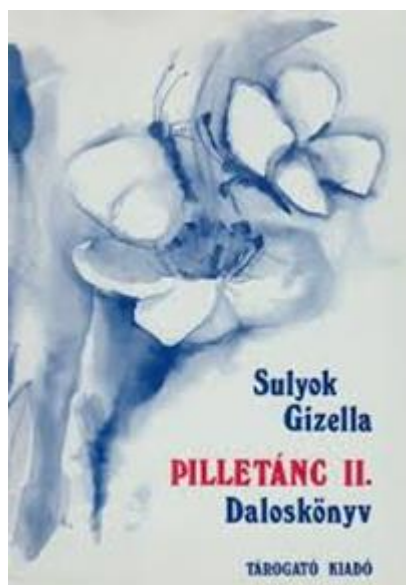
(1750, 1802)

FORRÁSMUNKÁK JEGYZÉKE

Ahol a Pillelanc I. kötet dalainak alapjául szolgáló zongoradarabok eredeti hangnemben megtalálhatók:

- Régi táncok gyermekeknek
- A gyermek Mozart
- Dobszay: A hangok világa II.
- Franz Sebtiben: Wiener Tanzbüchlein
- G. F. Händel: 16 kis zongoradarab

Robert Schumann: Jugendalbum

Untitled – Parlando (Sulyok Gizella: Pilletánc II.) (2014/4.)
(A Daloskönyv teljes tartalma)

**PILLETÁNC
II.**

Kották,
dalszövegek

[< vissza a nyitóoldalra](#)

[Kék lepkém](#)

Händel: Menüett (a-moll)

[Lágy csobogás](#)

Purcell: Menuet (g-moll)

[Közelgő tél](#)

7. S. Bach: Musette (G-dúr)

[Pilletánc](#)

Türk: Ballet (D-dúr)

[Ide száll a madár](#)

Haydn: Trió (C-dúr)

[Csillagok békéje](#)

Türk: Andantino (F-dúr)

[Hársak alatt](#)

Türk: Kis dal (G-dúr)

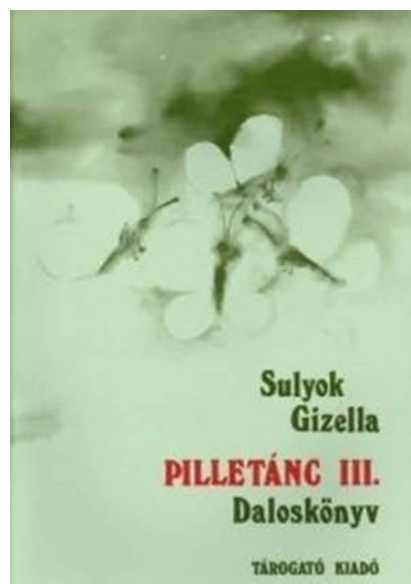
[Holdfényben](#)

Ch. F. Dieupart: Menüett (G-dúr)

[Hús hajnali szél](#)

Pachelbel: Sarabande (h-moll)

<u>Hív a cinegemadár</u>	Telemann: Allegro (d-moll)
<u>Holdas éjjel</u>	Türk: Kis dal (F-dúr)
<u>Boldog köszöntés</u>	Hässler: Menüett (G-dúr)
<u>Menyasszonytánc</u>	J. S. Bach: Menüett (D-dúr)
<u>Hús bércek tetején</u>	W. A. Mozart: Menuet (C-dúr)
<u>Erdőben járok</u>	J. S. Bach: Menüett (e-moll)
<u>Jöjj hát!</u>	Clarke: Induló (G-dúr)
<u>Rózsavirulás</u>	Ismeretlen szerző: Menüett (G-dúr)
<u>Farsangi bál</u>	Beethoven: Német tánc (G-dúr)
<u>Patak partján</u>	W. A. Mozart: Menüett (C-dúr)
<u>Vágyakozás</u>	L. Mozart: Bourrée (d-moll)

PILLETÁNC

[< vissza a nyitóoldalra](#)

III.

Kották,
dalszövegek

Csillagot ringat

Angol dallamra

A táncos-lábú lány

Olasz népdal nyomán

Zengjünk hálát!

P. I. Csajkovszkij: Nápolyi
dal

Kelta madrigál

Ír-kelta dallamra

Szférák zenéje

J. Brahms: I. szimfónia témája
nyomán

Románc

Ismeretlen szerzőtől

Fáklyák az éjben

Régi angol táncdallam

Angol madrigál

Régi angol dallamra

Kedves Vénusz

Német népdalra

Madárdal

W. A. Mozart: Menüett

Vallomás

J. Haydn: Menüett

Boldogság madara

Ph. E. Bach: Menüett

Rózsaszínű álm

H. Purcell: Menüett

Őszi tájon

G. F. Händel: Menüett

Nyáridő

XVII. sz. angol táncdallamra

- Zöldhajú lány** D. Kabalevszkij: Bajka
(mese) nyomán
- Szabadon száll** Chr. Nichelmann: Menüett
- Tűnj el bánat!** D. Kabalevszkij: Toccata
nyomán
- Szivárvány-híd** D. Kabalevszkij: Dalocska
nyomán
- A jószágú szél** L. Mozart: Bourrée

A FONTOSABB ZENEI KIFEJEZÉSEK

Andante = lassan lépve

Allegretto = gyorsacskán

Moderato = mérsékelt gyorsasággal

Allegro = vidáman, gyorsan

Allegro non troppo = gyorsan, de nem nagyon sietve

Giocoso = játékosan, tréfásan

Dolce = kedvesen, édesen

Espressivo (espr.) = kifejezően

Crescendo (cresc.) = növekvő erővel

Legato = kötötten

Leggiero = könnyedén

Lento = lassan

Ritenuo (rit.) meglassított tempóban

Poco = nem nagyon

Piano (p) = halkan

Mezzoforte (mf) = közép erősen

Forte (f) = erősen, hangosan

Pe poco rit. = halkan és kissé lassítva

La 2-da volta, la secunda volta = ismétléskor, másodszorra

Oktáv = az alaphangtól számított 8. hang, neve megegyezik az alaphangéval

Nóna = az alaphangtól számított 9. hang

Decima = az alaphangtól számított 10. hang

Bourrée (fr.) = páros ütemű francia körtánc

Écossaise (fr.) = hármas ütemű, skót eredetű népi tánc

Gavotte (fr.) = kissé ünnepélyes jellegű francia tánc

Kontratánc (Kontratanz/német), Contredanse (fr.) = a XVIII. századtól vált népszerűvé. A bécsi klasszikus zeneszerzők sok népszerű kontratáncot írtak

Menuet (fr.) Menüett, Menüett (német), Minuetto (olasz) = régi francia eredetű

udvari tánc. A régi európai műzeneirodalom legnépszerűbb és legelterjedtebb társas-tánca. 3/4-es ütemű.

Müsette, Musette (fr.) = népies jellegű, dudaszzerű hangzású tánc

Rigaudon = bourréval rokon ütemű páros francia tánc

A ZENESZERZŐK NÉVMUTATÓJA

Purcell, Henry: angol zeneszerző, a XVII. századi angol zene kiemelkedő mestere.

(1659, 1695 Westminster.)

HÄNDEL, Georg Friedrich: német zeneszerző, a barokk zene nagy mestere Bach mellett

(1687 Halle, 1759 London.)

BACH, Carl Philipp Emmanuel: német zeneszerző, J. S. Bach második fia, aki apjánál végezte zenei tanulmányait és a lipcsi Tamás-iskola növendéke volt.

(1714 Weimar, 1788 Hamburg.)

NICHELMANN, Christoph: német zeneszerző és csembalista. Ifjúként J. S. Bach tanítványa a lipcsei Tamás-iskolában, később Nagy Frigyes berlini udvari zenekarának második csemballistája.

(1717 Brandenburg tartományban, 1762 Berlin.)

MOZART, Leopold: német zeneszerző és zenepedagógus. A nagy Mozart apja, aki fia tanáraként vonult be a zeneirodalomba.

(1719 Augsburg, 1787 Salzburg.)

HAYDN, Joseph: osztrák zeneszerző. A XVIII. század egyik nagy bécsi klasszikusa.

(1732 Rohrau (Alsó-Ausztria), 1809 Bécs.)

MOZART, Wolfgang Amadeus: A XVIII. sz. másik nagy bécsi klasszikusa, minden idők legnagyobb zenei lángelméje.

(1756 Salzburg, 1791 Bécs.)

CSAJKOVSKIJ, Pjotr Iljics: orosz zeneszerző, aki az orosz zenének máig legnépszerűbb komponistája világszerte.

(1840 Votkinszk, 1893 Szentpétervár.)

KABALEVSKIJ, Dimitrij: orosz származású zeneszerző. Csajkovszkijt követő, a XIX. századi zenei stílust továbbfejlesztő alkotó volt.

(1904 Szentpétervár.)

BRAHMS, Johannes: német zeneszerző, aki fiatal korában

hangversenykörutakat tett, számos hangszeren játszott és híres volt kiváló lapról olvasó és transzponáló képességéről.

(1833 Hamburg, 1897 Bécs.)

FORRÁSMUNKÁK JEGYZÉKE

- Hernádi Lajos: A gyermek Mozart (Kis zongoradarabok)

- Dobszay László: Hangok világa III. kötet
- Dobszay László: Útmutató a Hangok világa III-hoz
- P. I. Csajkovszkij: Jugend album
- D. Kabalevszkij: Utvory wibrane na fortepian
- Régi táncok gyermekeknek, zongorára (Zenemű Kiadó, 1963.)

SULYOK GIZELLA: PILLETÁNC c. daloskönyv-sorozat IV. eddig még meg nem jelent kötetéből

[Sulyok Gizella – Parlando \(2016/4.\)](#)

16 dal Sulyok Gizella Pilletánc c. sorozatának IV. kötetéből

- [1. Vig tanévet!](#)
- [2. Szüreti bál](#)
- [3. Álmodozás](#)
- [4. Szívkeringő](#)
- [5. Táncol a fény](#)
- [6. Kikelet és holdas éj](#)
- [7. Ködbe borult világ](#)
- [8. Téli esték](#)
- [9. Korál a Békéhez](#)
- [10. Boldog dal](#)
- [11. Rózsát nyit a fény](#)
- [12. Most dalolok +](#)
- [13. Most dalolok /zongorakíséretes változat/](#)
- [14. Áldás szálljon Rád](#)
- [15. Tündöklő nyár](#)
- [16. Nyárkeringő](#)

SULYOK GIZELLA KÖLTEMÉNYEIBŐL

ZENGŐ-BONGÓ BOLYGÓN

Monoton dobokon
Rock dobos robotol,
Nagydobos rab dobos
Vad rockot tam-tamoz.

Halkabban tam-tamozz
Vad dobos, rock dobos,
Monoton dobodon
Halk ritmust, ne zajost!

Harsogó hangodon
Mélabú záporoz:
„Robot, ó robot!
Monoton robot!
Vak robot,
Rab robot,
Monoton
Rock robot!”

Kisdobos, nagydobos
Vad ritmus kavarog
Bolondos dobokon
Halk ritmust tam-tamoz
IMPROVIZÁCIÓ

Zongora húrjait
Söprűvel cirógasd

Réztányér derekát
Vonóval simogasd.

Kisöpört zongora
Sértetten kivonul

Csiklandós cintányér
Röhögve kigurul

ESTI FUVALOM

Kékszemű hajnalka
aludni tér,
mező az alkonytól
harmatot kér.
Szellő a pázsittal
táncolni kezd,
holddal az ölében
leszáll az est.

Billentyűn billegő
parányi kéz
csendül a holdfényben
tenyéryni réz.
Csillag a felhők közt
dalolni kezd,
holddal az ölében
leszáll az est.

BENÉPESŰLT CSEND

Magány harangja
szivárvány-csengő

Magány dallama
viola-ének

Magány susogás

mindenség szárnya

Magány árnya
mindenség-susogás.

TÉRZENE

Csendül a csengő:
Csincsilicsin,

Peng a gitárhúr:
Plimpilim
Dob szava mondja:
Tramtatatom,

Fújjad a nótát:
Trallalam!

HÁROM MACSKA ÉNEKEL

Három macska énekel
kuporog az ágon,
farkas hozott egy dobot,
veri mindenáron.

Kutya táncol egyedül,
zeng a nyúl gitárja,
Róka Döme hegedül,
bagoly forog rája.

Medve magát legyezi,
olvadoz a hája,
mókus fülét hegyezi:
kornyikál a páva.

Keringőz a réti sas,
örvendez a bálon:
- Gyere te kis vadmalac,
te leszel a párom!

BODZASIPOS ZÖLD MANÓCSKA

Bodzabokrok illatában
Zöld manócska él,
Bodzasípot fújdogálva
Lombok közt zenél.

Jön bokázva pulyka, páva
Díszes úri nép,
Zöld manócska dallamára
Vigadozva lép.

Bodzasípos zöld manócska
Tutúl, mint a szél,
Addig-addig fújdogálja,
Míg eljön a tél.

SZÖKELLŐ DAL

Kora reggel ki a kertbe
Szökdécselünk szépen,
Kergetőzünk, fogócskázunk
A tavaszi fényben.

Körbe-körbe karikába
Táncolunk a réten,
Kurjantásunk kakasszóval
Versenyt száll az égen!

DUMMA, DUMMA, DUMMAJA

Azt álmodtam az este
Gödörbe estem bele.
Nem volt hogyan kimászni,
Sötétben kell kushadni.

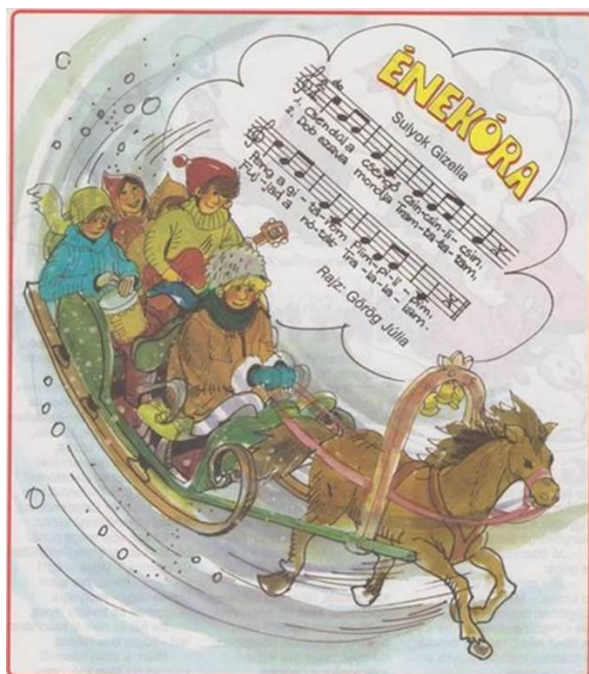
Éhes hassal, vacogva
Süket-vakon hallgatni.
Dumma, dumma, dummaja
Örökre itt maradni.

Ezer ember járt erre,
Gondokban főtt a feje.
Kiáltoztam mindegyre
Egy ember sem vett észre.

Dumma, dumma, dummaja.

Betemettek szép csendbe,
Dumma, dumma, dummaja
Hogy jussak így a mennybe?

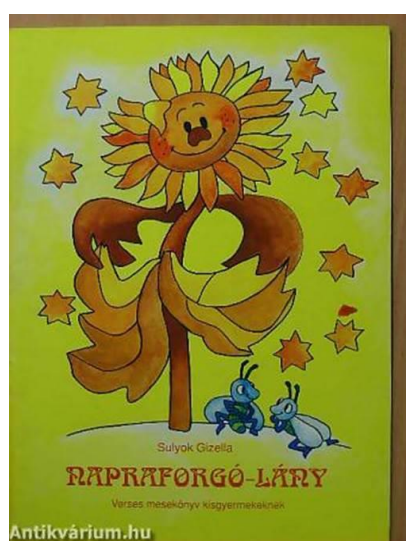
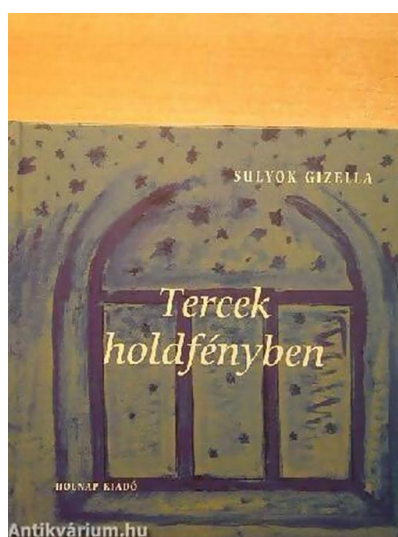
(Parlando, 2016/3.)

IV. SULYOK GIZELLA KÖNYVEIBŐL

*